

Posudek vedoucího disertační práce

Autorka disertační práce: Mgr. Jindřiška Kracíková

Název disertační práce: Cyklus vyprávění o Jóséfovi v židovské tradici. Genesis 37-50. Svazek I.,II.

Vedoucí disertační práce: Prof. PhDr. Jaroslav Oliverius, CSc.

Mgr. Jindřiška Kracíková se již během svého studia zajímala o narativní texty Starého zákona. Když uvažovala o tématu diplomové práce, rozhodovala se původně mezi knihou Rút a vyprávěním o Josefovi. Zvolila si pak Josefovský cyklus a zabývala se tradičními i moderními přístupy k jeho výkladu. Tím se jí otevřely další směry zkoumání této pozoruhodné ukázky starozákonní epické prózy.

V předložené disertační práci se autorka zaměřuje na židovskou tradici, na komentáře význačných rabínských autorit od 11. až do 18. století, dále na problematiku překladu a interpretace biblického textu porovnáním rabínských názorů na obtížné pasáže textu s českými překlady. V předmluvě autorka upozorňuje, že samostatně nepojednává o midraších ani o targumech, které představují specifický komentář.

Cílem její práce je "hlubší poznání rabínských komentářů, jejich pochopení a osvojení si práce s nimi, proniknutí do rabínského jazyka, metodiky a především snaha o kritiku překladu biblického textu, který je na mnoha místech nejednoznačný, jak dokazují nejen české překlady Bible, ale i vlastní rabínské komentáře."

V první části práce podává autorka nástin počátků a vývoje komentování starozákonních knih od prvních dokladů ve Starém zákoně samotném (např. knihy Paralipomenon jako komentář k 2. Samuelově a knihám Královským), přes masoretské období, targumy a midraše, gaonské období (7.-11. stol.), severoafrické, španělské a severofrancouzské centrum až po komentátory 18. století.

V druhé části práce se autorka zabývá podrobně sedmi rabínskými autoritami, jejichž komentáře patří k vrcholům rabínské exegese. Jsou to Šlomo ben Jicchaq (Raši, 1040-1105), Šmuel ben Meir (Rašbam, 1080-1174) - zástupci severofrancouzské školy (11.-12. stol), Avraham ibn Ezra (1089/92-1164/67), Moše ben Nachman (Ramban, Nachmanides, 1194-1270) - španělská exegetická škola (12.-13. stol.), Jicchaq Avravel (1137-1508) - Španělsko 15. století, Ovadja ben Jaaqov Sforno (ca 1470-1550) - renesanční Itálie, Chajim ben Moše Atar (1696-1743) - Maroko.

Třetí, nejrozsáhlejší část práce je věnována problematice překladu a interpretace biblického textu. Zaměřuje se na obtížná místa v jednotlivých verších, na odchylky v jejich chápání a výkladu v komentářích sedmi uvedených rabínských autorit a na jejich srovnání s pěti českými překlady Bible vycházejícími z hebrejského originálu. Ke každé kapitole je připojen dodatek k její interpretaci.

V Závěru tohoto 1. svazku autorka hovoří o kompozici příběhu, o struktuře jeho motivů a o narativních postupech. Je zde řada zajímavých postřehů, v nichž je patrný její hluboký vztah k tomuto textu a jeho duchovnímu obsahu.

Druhý svazek, který je přílohou k této disertační práci, obsahuje vlastní překlad biblického textu s komentáři Rašiho a Rašbama. Je graficky přehledně uspořádán a ukazuje názorně exegetickou metodu obou těchto komentátorů. Oceňuji úsilí, které autorka vynaložila při překládání jejich nesnadného, mnoha odkazy prokládaného stylu. Pokud jde o překlad biblického textu, usilovala o maximální možnou věrnost hebrejské předloze. Užitečným doplňkem práce je Apendix obsahující starofrancouzské glosy.

Domnívám se, že práce Mgr. Jindřišky Kracíkové splňuje požadavky kladené na práci disertační.

V Praze 12. října 2010

Prof. PhDr. Jarošlav Oliverius, CSc.

vedoucí práce